

Agatha
Christie

ƏYRİ EV

Tərcüməçi:
Afaq Mustafa

qanun nəşriyyatı

*Agatha
Christie*

**CROOKED
HOUSE**

Doxsana yaxın yaşı olan zəngin Aristid Leonidis böyük bir malikanədə iki oğlu, gəlinləri, üç nəvəsi və keçmiş arvadının bacısı ilə birlikdə yaşayırdı. Lakin özündən, hətta oğullarından daha gənc olan ikinci arvadı Brenda ilə evlənməyi ailə daxilində narazılığa səbəb olur. Ailə Brendanı qəbul edə bilmir. Üstəlik, onlar Brendanın uşaqların müəllimi ilə sevgi münasibəti olduğuna inanır.

Bu səbəbdən Aristid göz damcısından zəhərlənərək öləndən sonra bütün şübhələr ona yönəlir. Hadisəni nəql edən Çarlz Heyvord isə müharibə zamanı Qahirədə tanış olduğu Aristidin böyük nəvəsi Sofiya ilə sözlü olduğu üçün hadisənin araşdırmasında iştirak edir.

İzləmək istəyi

Müəllifin ön sözü

Bu kitab mənim sevimlilərimdəndir. Onu illərlə qəlbimdə gəzdirmişəm, götür-qoy etmişəm, üzərində işləmişəm və öz-özümə demişəm: *“Bir gün, kifayət qədər vaxtım olanda və həqiqətən, bundan zövq almaq istəyəndə başlayacağam!”* İnsan yazdığı beş əsərdən dördünü iş, yalnız birini isə həqiqi həzz mənbəyi kimi görür. *“Əyri ev”* məhz belələrindən idi. Bəzən düşünürəm: oxucular bir kitabın yazılmasının ağır zəhmət tələb etdiyini, yoxsa zövqlə ərsəyə gəldiyini hiss edə bilirlərmi? Dəfələrlə kiminsə mənə *“Bu kitabı yazmaqdan nə qədər zövq almısınız!”* – dediyini eşitmişəm. Amma həmin kitab, əslində, istədiyim kimi alınmayıb, personajları “xoşagəl məz” təsir bağışlayıb, süjet xətti lazımsız yerə dolaşıq düşüb və dialoqları süni alınıb; ən azından mənim fikrimcə belə olub. Öz əsərinin tənqidçisi olmaq elə də asan iş deyil.

Bununla belə, demək olar ki, hər kəs “Əyri ev”i bəyə-nib. Bu da mənim bu əsəri ən yaxşılarım arasında görmə-yimə haqq qazandırır.

Leonidis ailəsinin ağılıma haradan gəldiyini bilmirəm. Sonra isə, bir növ Topsis ailəsi kimi, sanki öz-özlərinə bö-yüyüb inkişaf etdilər.

Mən isə onların sadəcə yazıçısı olduğumu hiss edirəm.

Agatha Christie

Fəsil 1

Sofiya Leonidslə müharibənin sonlarında Misirdə tanış olmuşdum. Sofiya orada Xarici İşlər Nazirliyinin şöbələrinin birində kifayət qədər yüksək inzibati vəzifə tuturdu. Onu mən əvvəlcə rəsmi şəxs kimi tanımalı olmuşdum və gənc olmasına baxmayaraq (cəmi iyirmi iki yaşında idi), onu bu posta gətirib çıxaran qeyri-adi fərasətini yüksək qiymətləndirmişdim.

Ona baxmaq çox xoş idi, bundan başqa o, parlaq zəkaya, heyranedici hesab etdiyim quru yumor hissinə sahib idi. Biz dostlaşdıq. Onunla söhbət etmək çox asan idi, tez-tez birliklə məmnuniyyətlə yemək yeyir, hətta rəqsə də gedirdik.

Bütün bunları mən yalnız müharibənin sonunda dərk etdim, Şərqə ezamıma qərar verildiyində mən bir şeyi anladım – Sofiyanı sevirdim və onunla evlənmək istəyirdim.

Bu kəşfimi “Şepard”da yemək yedikimiz zaman etdim. Bu zaman heç sarsıntı keçirmədim, kəşf, mənə daha

çox, çoxdan alışdığım fakt kimi gəldi. Ona yeni baxışlarla baxdım, ancaq elə əvvəllərdə gördüyüm və bəyəndiyimi izlədim: alnın üstündən yuxarı qalxmış tünd qıvrım saçlar, açıq mavi gözlər, əzmkarlıqla irəli çıxmış balaca çənə, düz burun. Onun açıq boz rəngli eleqant kostyumu və dümağ köynəyi çox xoşuma gəlirdi. Sofiyada ingilissayağı məftunediciliyi vardı və üç il vətəninə görməyən mən üçün bu inanılmaz dərəcədə cəlbedici gəlirdi. “Təpədən dırnağacan ingilisdır, – düşündüm və o dəqiqə ağıma gəldi. – Həqiqətən, belədirmi? Bu, həqiqətən, mümkündürmü? Reallıq teatral təcəssümlə mükəmməlləşə bilərmi?”

Yadıma saldım ki, antipatiyalarımız və simpatiyalarımız, eyni zamanda gələcək, yaxın dostlar və tanışlar barədə fikir mübadiləsi apardığımız uzun və sərbəst söhbətlərimiz əsnasında Sofiya öz evi və ailəsi haqda bir kəlmə də danışmayıb. Mənim barəmdə o hər şeyi bilirdi (dediyim kimi, o, yaxşı dinləyici idi), amma onun haqqında mən heç nə bilmirdim. Çox güman ki, hər kəs kimi onun da haradasa evi, ailəsi var idi, amma bununla belə o onlar barədə heç nə deməmişdi. Bu dəqiqəyə kimi mən bunu heç cür dərk etməmişdim.

Sofiya nə barədə düşündüyümü xəbər aldı:

– Sizin barənizdə, – mən cavab verdim.

– Başa düşürəm, – o dedi.

Deyəsən, o, həqiqətən də, hər şeyi başa düşürdü.